

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1996/21
21.4.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Весне Филиповић и Александре Ђорђевић, чланова већа, у парници **тужиоца АА** из ..., ул. ... бр. ..., чији су пуномоћници Мирослав Живковић, адвокат из Београда, ул. Цара Душана бр.66/19 и Ирена Матић, адвокат из Београда, ул. Паунова бр.84/25, против **тужене Републике Србије – Министарства одбране**, коју заступа Војно правобранилаштво Београд, ул. Бирчанинова бр.5, ради утврђења дискриминације, одлучујући по жалби тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П бр.1304/19 од 25.11.2020. године, у седници одржаној дана 21.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П бр. 1304/19 од 25.11.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке утврђено је да је Закључком Владе Републике Србије бр.401-161/2008-01 од 17.01.2008. године, којим су дозвољена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територији седам неразвијених општина Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље, повређено начело једнаких права и обавеза, чиме је извршена дискриминација на основу места пребивалишта тужиоца АА из ..., као резервисте са пребивалиштем у Смедеревској Паланци, а који није наведен у Закључку Владе РС бр.401-161/2008-01 од 17.01.2008. године. Ставом другим изреке обавезана је

1996/21

тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 50.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено поднела тужена побијајући је у целости из свих законских разлога.

Испитујући првостепену пресуду у границама прописаним чланом 386 Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.72/2011, 49/2013-одлука Уставног суда, 74/2013-одлука Уставног суда, 55/2014, 87/2018 и 18/2020), Апелациони суд је оценио да жалба тужене није основана.

У поступку одлучивања првостепени суд није учинио ниједну битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је као ратни војни резервиста учествовао у рату у временском периоду од 28.03.1999. године до 25.06.1999. године у вези чега је тужиоцу за период од 01.06.1999. до 10.06.1999. године исплаћен износ од 450,00 динара (10 x 45,00 динара) за период од 11.06.1999. године до 25.06.1999. године износ од 600,00 динара (15 x 40,00 динара) за период од 01.05.1999. године до 15.05.1999. године исплаћен му је износ од 675,00 динара (15 x 45,00 динара) за период од 16.04.1999. године до 30.04.1999. године исплаћен му је износ од 675,00 динара (15 x 45,00 динара) за период од 28.03.1999. године до 04.04.1999. године на име дневница је тужиоцу исплаћен износ од 353,68 динара (8 x 44,21 динар) за период од 28.03.1999. до 31.03.1999. године исплаћен му је износ од 172,00 динара (4 x 43,00 динара) на име дана проведених у резервном саставу Војске СР Југославије. Влада Републике Србије и Штрајкачки одбор ратних војних резервиста из неразвијених општина Куршумлија, Лебане, Бојник, Житорађе, Дољевац, Прокупље и Блаце су закључили дана 11.01.2008. године споразум о исплати помоћи наведеним неразвијеним општинама у укупном номиналном износу од 2.000.000,00 динара. Као јединствени критеријум стицања права на добијање помоћи је договорено да достављање правноснажне пресуде донете на основу одрицања од тужбеног захтева поднетих од стране ратних војних резервиста из наведених општина пред надлежним судовима против РС а по основу исплате накнаде, као и да ратни војни резервисти дају писмену изјаву да немају даља потраживања по овом основу према Републици Србији. Влада Републике Србије донела је дана 17.01.2008. године Закључак 05 бр.401-161/2008-01, којим су обезбеђена средства остварена у поступку приватизације за исплату помоћи неразвијеним општинама а којем је тачком 2 предвиђено да ће се део средстава остварених у поступку приватизације из 2007. године у износу од 2.000.000,00 динара пренети у шест месечних рата почев од јануара 2008. године на посебне рачуне неразвијених општина и то Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађе, Дољевац и Прокупље. Наведена средства су распоређена као социјална помоћ. Тачком 5 Закључка је предвиђено да ће право на добијање новчане помоћи стећи сваки ратни војни резервиста из општина наведених у тачки 2 који достави правноснажну пресуду донету на основу одрицања од тужбеног захтева пред надлежним судовима против РС ради исплате накнаде, као и писмену изјаву да нема даљег потраживања по овом основу против РС.

1996/21

Првостепени суд је примењујући члан 21 и 145 Устава Републике Србије, као и члан 14 Конвенције о заштити људских права и основних слобода закључио да је тужилац учинио вероватним да је тужени учинио акт дискриминације према њему различитим поступањем само на основу чињенице да нема пребивалиште на територији наведених седам општина обухваћених предметним Закључком Владе Републике Србије, због чега је стављен у неповољнији положај чиме је дошло до повреде начела једнакости, односно једнаких права и обавеза за шта није било оправданог и разумног разлога за неједнако поступање, јер су ратне дневнице резервистима са седам неразвијених општина обухваћених наведеним Закључком Владе Републике Србије признате и исплаћене, док тужиоцу нису у целости чиме је тужилац дискриминисан од стране тужене, будући да му је тужена делимично исплатила дневнице, односно исплаћене су му дневнице у мањем износу од износа предвиђеног Правилником о накнади путних и других трошкова у Војсци Југославије на основу ког Правилника ("Службени војни лист" бр.6/99) висина дневница у периоду од 01.04.1999. до 11.06.1999. године је износило 90,00 динара по дану, а од 11.06.1999. године па надаље ("Службени војни лист" бр.20/99) је износила 80,00 динара по дану.

За своју одлуку првостепени суд је дао правилне и јасне разлоге, које у свему као правилне прихвата и овај суд.

По налажењу овога суда, правилно је првостепени суд утврдио да је тужилац неједнако третиран у погледу свог личног својства - пребивалишта у односу на резервисте са којима је постигнут споразум и у том смислу је тужена направила неоправдану разлику између ових лица, а да за то није постојао објективан разлог који оправдава прављење те разлике.

Дискриминација је свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лица или групе као и чланови њихових породица или њима блиских лица, на отворен или прикривен начин, који се заснива на било ком основу (расе, држављанства, националне или верске припадности, језика, политичких убеђења, пола и слично). Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом Републике Србије (члан 21) и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 1 Протокола 12 уз Европску конвенцију), а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације. Лица која указују да је у односу на њих извршена дискриминација дужна су да докажу да су неједнако третирана у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији, а супротна страна, на чије се дискриминаторско поступање указује, дужна је да докаже постојање објективног и оправданог разлога за различитост у поступању.

Постојање дискриминације извршене Споразумом од 11.01.2008. године и Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, насталим пре ступања на снагу Закона о забрани дискриминације ("Службени гласник РС" бр.22/09) цењено на основу члана 21 Устава Републике Србије, подразумева да је исплатом ратних дневница резервистима са подручја седам неразвијених општина означених у Споразуму од

1996/21

11.01.2008. године извршена дискриминација према тужиоцу по основу његовог пребивалишта као једног од атрибута сваког физичког лица, уколико тужиоцу ратне дневнице нису исплаћене у целости, и то према висини прописаној у време исплате важећим прописима правилницима донетим од стране туженог.

Тачно је у жалби тужене истицано да у конкретном случају тужиоцу не припада износ дневница по висини од 100%, већ 50%, колико му је по висини и исплаћено за дане према исплатним листама тужене. Ово из разлога јер је наведено прописано правилном применом материјалног права, правилницима донетим од стране тужене важећим у спорном периоду.

Правилником о накнади путних и других трошкова у ВЈ односно Војсци Србије и Црне Горе (објављеном у Сл.војном листу СРЈ 43/94, 28/96, 45/ 99 и 74/99) је чланом 2 прописано да по одредбама тог правилника право на накнаду путних и других трошкова остварују између осталих и војници у резерви (у даљем тексту: лице у резервном саставу), док је чланом 10.ст.1. Овог Правилника прописано да лицима из чл. 2 Правилника за накнаду трошкова исхране и смештаја на службеном путовању припада дневница. Начин обрачунавања дневнице је наведен у чл. 11 и 12, док је чланом 14 прописано да се војнику на службеном путовању бесплатно обезбеђује смештај и исхрана и за то им не припада накнада, а да му дневница припада када му на службеном путовању није обезбеђена бесплатна исхрана, те када због објективних разлога или економских није оправдано да му се обезбеди бесплатан смештај. Чланом 20 наведеног Правилника прописано је да професионалном војнику, односно цивилном лицу у Војсци на служби у радио-навигационим, радарским и радио-релејним објектима стацинарних веза, центрима веза на објектима командовања и у јединицама електронског извиђања ратног ваздухопловства и противваздушне одбране, ратне морнарице, копнене војске и другим земаљским радио-навигационим средствима, ван места где је лоцирана његова јединица за време које је проведено на дужности на тим објектима, поред бесплатног смештаја и исхране припада му дневна накнада трошкова у износу од 100% дневнице, с тим што је изменом овог правилника објављеном у Сл.војном листу бр. 21/03 уместо у износу од 100% прописано је у износу од 50% дневница. У истом члану је даље наведено да командант самосталног корпуса, који му је раван или виши старешина, односно старешина надлежне организацијске јединице ГШ војске односно МО одређује које се место сматра локацијом јединице за лице које је упућено на службу на неком од објеката из овог члана.

Према члану 21.ст.1. Правилника о накнади путних и других трошкова у ВЈ дневна накнада трошкова у висини стопе 150% дневница за службено путовање припада извршавању посебних задатака и активности. Чланом 74.ст.1. Истог Правилника је прописано да месечно у назад или за краће време могу да се обрачунавају и накнаде трошкови: за службено путовање, за трупно путовање, за службу на бродовима ратне морнарице, за службу на посебним војним објектима, за службу под посебним околностима, за службу под отежаним условима, накнаде због увећаних трошкова живота, за дежурство у војним и здравственим установама, за превоз у месту службовања, за време школовања и за лице у резервном саставу. Умањење од 50% од дневнице је извршено тек изменама објављеним у Сл.војном листу

1996/21

бр. 21/03, дакле у 2003. години, при чему те измене немају ретроактивну примену. Код изнетог, код урврђеног да је тужиоцу пребивалиште у ..., а из војне књижице и исказа тужиоца произилази да му је у спорном периоду војна служба била у Смедеревској Паланци, то тужилац не спада у круг лица која су извршавала задатке ван места локације, односно седишта своје војне јединице, то нема право на дневну накнаду трошкова у висини од 100% дневнице већ 50% која је требала да му се исплаћује петнаестодневно а по одлуци Начелника ГШ од 01.04.1999. године.

Међутим, из исплатних листа достављених од стране тужене произилази да су тужиоцу исплаћене дневнице у периоду од 28.03.1999. године до 04.04.1999. године и за период учешћа у рату од 16.04.1999. године до 25.06.1999. године, из чега произилази да му нису исплаћене дневнице за период учешћа у рату од 05.04.1999. године до 15.04.1999. године, чиме тужена јесте учинила неоправдану разлику између тужиоца према месту пребивалишта и резервиста са територија седам других општина којима су ратне дневнице исплаћене за цео период учешћа у рату 1999. године. По налажењу овога суда, правилно је првостепени суд утврдио да је тужилац неједнако третиран у погледу свог личног својства, пребивалишта, у односу на резервисте са којима је постигнут споразум и у том смислу је тужена направила неоправдану разлику између ових лица, а да за то није постојао објективан разлог који оправдава прављење те разлике.

По налажењу овога суда, правилно је првостепени суд утврдио да је тужилац неједнако третиран у погледу свог личног својства, пребивалишта, у односу на резервисте са којима је постигнут споразум и у том смислу је тужена направила неоправдану разлику између ових лица, а да за то није постојао објективан разлог који оправдава прављење те разлике. Ово нарочито када се има у виду чињеница да статус неразвијених општина са којима је закључен споразум и на основу чега је донет спорни Закључак, на основу кога је наведеним општинама упућена финансијска помоћ ради исплате ратних дневница војним резервистима са пребивалиштем на њиховој територији, не подразумева нужно и да су сви резервисти са овог подручја спадали у категорију социјално угрожених лица и то само на основу чињенице да имају пребивалиште на територији неразвијених општина, већ се тај статус доказује на законом предвиђен начин. У конкретном случају, на туженој је био терет доказивања, обзиром да је основ спора заштита од дискриминације, у смислу члана 21 Устава РС и члана 14 Европске конвенције за заштиту људских права у вези члана 1 Протокола 12 уз исту конвенцију, а што тужена није доказала. Из чињенице да су на основу Закључка Владе Републике Србије резервистима на територији седам општина исплаћиване дневнице, а да тужиоцу није исплаћен пун износ ратних дневница по наведеном основу за период ангажовања од стране тужене на ратом захваћеном подручју, произилази да је правилно првостепени суд закључио да је тужилац био у истој чињеничној и правној ситуацији, као и војни резервисти пребивалишта на седам поменутих општина и да је имао легитимно очекивање да ће му бити исплаћен износ ових дневница у целости. Тужена није доказала да је било разумног и објективног основа за чињење разлике по територијалном принципу ни по принципу пребивалишта, она није тежила легитимном циљу и не постоји разуман однос пропорционалности између употребљених средстава и циља који је настојала да оствари, то је правилно првостепени суд усвојио тужбени

1996/21

захтев тужиоца и одлучио као ставом првим изреке побијане пресуде.

Како ожалбена пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка на које овај суд пази по службеној дужности нити оних повреда на које се жалбом тужене посебно указује, те како је иста заснована на правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању, то је, применом члана 390 ЗПП, одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде.

Супротно наводима жалбе тужене, правилна је одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредаба члана 150, 153, 154 и 156 ЗПП јер се и по налажењу Апелационог суда ради о потребним и нужним трошковима које је тужилац реално имао током поступка и који су правилно одмерени обзиром на успех тужиоца у овој врсти спора.

Неосновано се жалбом тужене указује да су тужиоцу неоправдано досуђени трошкови поступка за састав два поднеска јер ти поднесци не садрже чињеничне наводе који су од утицаја на доношење одлуке у овој правној ствари па нису били потребни и неопходни. Супротно наводима жалбе, ради се о образложеном поднеску од 12.07.2018. године којим се тужилац изјаснио на одговор тужене на тужбу и образложеном поднеску од 31.08.2018. године којим се изјаснио на достављене доказе о исплати дневница тужиоцу уз поднесак тужене од 12.07.2018. године, на шта има право и писменим путем, а не само усмено на рочишту, поготово што нису достављени непосредно пред наредно одржано рочиште 21.11.2018. године (у ком случају би се могао прихватити као основан навод жалбе да је ову парничну радњу тужилац могао предузети и на рочишту), те се и по налажењу овога суда, ради о потребним и неопходним трошковима које је првостепени суд правилно досудио тужиоцу у износу од по 6.000 динара поред трошкова на име састава тужбе у износу од 6.000,00 динара, заступања на два одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, једно неодржано рочиште 4.500,00 динара, те судске таксе на тужбу и одлуку у износу од по 2.500,00 динара.

Приликом доношења другостепене одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али је нашао да се истима не доводи у сумњу законитост и правилност одлуке, те да су исти ирелевантни за другачију одлуку суда.

Са наведених разлога одлучено је као у изреци применом члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП.

Одлука о трошковима жалбеног поступка донета је применом члана 165 ЗПП имајући у виду да тужена није успела са жалбом, па је одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.

1996/21

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић